

DZIEJE

NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA
W PUŁTUSKU

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

4-2003

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XXXV

2003

4

WARSZAWA 2003

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Stanisław Ciesielski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Edmund Dmitrów, Andrzej Koryn, Dariusz Jarosz, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Wojciech Materski, Krzysztof Michałek, Jan Molenda, Halina Parafianowicz, Kazimierz Przybysz, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Michał Śliwa, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Michał J. Zacharias, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Czesław Madajczyk (redaktor), Dariusz Jarosz, Andrzej Koryn,
Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Krzysztof Michałek, Halina Parafianowicz,
Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Michał J. Zacharias

SEKRETARZE REDAKCJI

Tadeusz Wolsza
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© IH PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusk, Wydawnictwo DiG, 2003

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.com.pl <http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk: Toruńskie Zakłady Graficzne „Zapolex” Sp. z o.o.

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Elżbieta Znamierowska-Rakk — <i>Położenie mniejszości bułgarskiej w państwie greckim (1919–1927)</i>	3
Włodzimierz Mikulicz — <i>Operacja „Millennium”. Historia nalotu 1000 bombowców RAF Bomber Command na Kolonię 30–31 maja 1942 r.</i>	15
Ryszard Nazarewicz — <i>Sprawy polskie w schyłkowym okresie działalności Kominternu</i>	39
Lucyna Chmielewska — <i>Kulturalny Lublin, czyli o działalności Resortu Kultury i Sztuki PKWN pod kierownictwem Wincentego Rzymowskiego</i>	59
Roman Drozd — <i>Akcja misyjna Kościoła prawosławnego wśród grekokatolików w Polsce w latach 1951–1989</i>	75
Robert Łoś — <i>Zachodniemiecka propozycja zawarcia paktu o nieagresji z Polską i Czechosłowacją w 1959 r.</i>	89

DYSKUSJE I POLEMIKI

Henryk Słabek — <i>Polski rok 1989: rewolucja — przewrót — restauracja?</i>	103
Witold Stankowski — <i>W sprawie recenzji Tadeusza Wolszy z pracy „Obozy i inne miejsca odosobnienia dla niemieckiej ludności cywilnej w Polsce w latach 1945–1950”</i>	117
Tadeusz Wolsza — <i>O niemieckiej ludności cywilnej w polskich obozach i innych miejscach odosobnienia raz jeszcze. Replika na polemikę Witolda Stankowskiego</i>	125

PRZEGLĄD BADAŃ

Izmail I. Szarifzanow — <i>Powojenna historia Polski w historiografii regionalnej ostatniego dziesięciolecia</i>	137
--	-----

MATERIAŁY

Zuzanna Jakubowska — <i>Polska rozbiorowa w ujęciu Basków (1912–1913)</i>	143
---	-----

AUTOREFERATY

Antonina Kozyrska — <i>Arcybiskup Edward Ropp (1851–1939). Życie i działalność</i>	149
Jin Matsuka — <i>Apro wizacja ludności Poznania w czasie I wojny światowej</i>	155
Grzegorz Zackiewicz — <i>Polska myśl polityczna wobec systemu radzieckiego w latach 1918–1939</i>	161
Andrzej Kobus — <i>Czechosłowacja wobec narodzin, rozwoju i delegalizacji „Solidarności” (1980–1982)</i>	167

RECENZJE

W. Mędrzecki, <i>Młodzież wiejska na ziemiach Polski centralnej 1864–1939. Procesy socjalizacji</i> — Roman Wapiński	173
J. Wolczański, <i>Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1918–1939</i> — Zygmunt Zieliński	176
M. Hausleitner, <i>Die Rumänisierung der Bukowina. Die Durchsetzung des nationalstaatlichen Anspruchs Grosrumäniens 1918–1945</i> — Piotr Madajczyk	179

M. Łapa, <i>Modernizacja państwa. Polska polityka gospodarcza 1926–1929</i> — Barbara Okoniewska	182
I. Polit, <i>Miejsce odosobnienia w Berezie Kartuskiej</i> ; W. Śleszyński, <i>Obóz odosobnienia w Berezie Kartuskiej 1934–1939</i> — Piotr Cichoracki	188
A. Rybicka, <i>Instytut Niemieckiej Pracy Wschodniej. Institut für Deutsche Ostarbeit. Kraków 1940–1945</i> — Piotr Majewski	191
R. Techman, <i>Armia Radziecka w gospodarce morskiej Pomorza Zachodniego w latach 1945–1956</i> — Grzegorz Baziur	196
L. J. Butler, <i>Britain and Empire. Adjusting to a Post-Imperial World</i> — Adam Kosidło	198
E. P. Gurewitsch, <i>Kindred Souls. Devoted Friendship of Eleanor Roosevelt and dr David Gurewitsch</i> — Halina Parafianowicz	205
J. Kochanowski, P. Majewski, T. Markiewicz, K. Rokicki, <i>Zbudować Warszawę piękną. O nowy krajobraz stolicy (1944–1956)</i> — Błażej Brzostek	210
A. Pasko, <i>Kulisy władzy ludowej w województwie białostockim (1948–1956). Organizacja, główne kierunki działania KW PZPR</i> — Daniel Boćkowski	214
<i>PRL. Trwanie i zmiana</i> , pod red. D. Stoli i M. Zaremby — Maciej Tymiński	216
R. Terlecki, <i>Profesorowie UJ w aktach UB i SB</i> — Sebastian Grudzień	221

LISTY DO REDAKCJI

<i>List do redakcji „Dziejów Najnowszych”</i> — Jaroslav Valenta	227
<i>List do redakcji „Dziejów Najnowszych”</i> — Marek K. Kamiński	229

Wśród naszych Autorów m. in.

- Dr Daniel Boćkowski — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Mgr Błażej Brzostek — doktorant w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego
- Mgr Lucyna Chmielewska — doktorantka w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego
- Mgr Piotr Cichoracki — doktorant w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
- Dr hab. Roman Drozd — prof. Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku
- Mgr Sebastian Grudzień — doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Mgr Zuzanna Jakubowska — doktorantka w Instytucie Iberystyki Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Andrzej Kobus — nauczyciel szkoły średniej w Łodzi
- Dr hab. Adam Kosidło — prof. Uniwersytetu Gdańskiego
- Dr Antonina Kozyska — adiunkt w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim
- Dr Robert Łoś — adiunkt na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego
- Prof. dr hab. Piotr Madajczyk — w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie
- Dr Piotr Majewski — starszy kustosz w Zamku Królewskim w Warszawie
- Prof. dr hab. Ryszard Nazarewicz — emerytowany prof. w byłym Instytucie Historii Ruchu Robotniczego w Warszawie, członek zarządu Towarzystwa Naukowego im. Adama Próchnika
- Dr hab. Barbara Okoniewska — prof. Uniwersytetu Gdańskiego
- Dr hab. Halina Parafianowicz — prof. Uniwersytetu Białostockiego
- Prof. dr hab. Henryk Słabek — w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr Witold Stankowski — adiunkt w Instytucie Historii Akademii im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr Maciej Tymiński — adiunkt na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego
- Prof. dr hab. Roman Wapiński — emerytowany prof. Uniwersytetu Gdańskiego
- Dr hab. Tadeusz Wolsza — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr Grzegorz Zackiewicz — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Białostockiego
- Prof. dr hab. Zygmunt Zieliński — w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim
- Dr hab. Elżbieta Znamierowska-Rakk — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko Autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony oraz dokładny adres.

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np. itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesiący podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia, w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości jednej strony maszynopisu.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi: na I kw. 2004 r. — 20 zł.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest powiększona o rzeczywisty koszt wysyłki.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują: jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Dostawa egzemplarza następuje w uzgodniony sposób.

„RUCH” S.A. zapewnia dostawę pod wskazany adres pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty.

Wpłaty na prenumeratę zagraniczną przyjmuje: „RUCH” S.A. O.K.D.P., 01-248 Warszawa, konto PEKAO S.A. IV O/Warszawa 68124010531111000004430494. Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. roku następnego

do 5 III — na II kw. roku bieżącego

do 5 VI — na III kw. roku bieżącego

do 5 IX — na IV kw. roku bieżącego

Bieżące numery oraz wszystkie dostępne od 1999 r. można również kupić lub zamówić w Wydawnictwie DiG:

01-524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4

tel./fax (+48 22) 839 08 38

e-mail: dig@dig.com.pl; http://www.dig.com.pl

BZ WBK SA 35 O/Warszawa 7010902851000000100226138

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczegółowe informacje — bezpłatna infolinia

0 800 137 082

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061-710-13100

Cena 20,00 zł (w tym 0% VAT)
Nakład 750 egz.

